

ORADEA-MARE (N.-VĂRAD)

10 octombrie st. v.

22 octombrie st. n.

Ese in fiecare duminică

Redacțiunea:

Strada principală 375 a.

Nr. 41.

ANUL XXIX.

1893.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{3}$ de an 5 fl.

Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

Un mușchiu la frigare.

Gotă lumea știe că Iancu își adoră nevêsta. O luase din dragoste, știți ca și mine, și se aruncase cu atâta foc în viața lui cea nouă, că chiar a doua zi toate relațiunile lui prietenești se sparseră ca un pahar. Se închise în raiul său, puse cheia în buzunar și gustă din fericirea lui picătură cu picătură.

Când te întâlneai cu el, abia decă-ți spunea o vorbă: părea că-i e frică de trecut, pentru că nu vrea de loc să-și aducă aminte de el. Părea preocupat, se uită la tine de două ori până să te cunoască, întocmai ca un om care e vârit până în gât în afaceri și nu știe cum să se scape de tine.

Nu numai Iancu e așa. Mai toți tinerii însurați din dragoste, uită trecutul și caută să-și ascundă cu sfințenie obiectul adorațiunii lor.

Așa fu Iancu opt luni de zile. Pe la mijlocul lunei a noua se făcù o schimbare în obiceiurile lui. Eră întâlnit mai des. Fumă, umblă încet și căscă gura cu plăcere. Și toate astea nu pentru că nu eră fericit acasă, din contră, își iubiă nevêsta cu adorațiune și eră iubit tot așa, pentru că, întâlnindu-l odată singur la teatru și întrebându-l de nevêstă-sa, îmi răspunse cu cea mai mare sinceritate:

— Dragă, e un ânger!

Când un bărbat îți spune asemenea vorbe, trebuie să crești că e amoresat nebun de nevêstica sa, nu e așa?

Ei bine, eu creș din potrivă. Când auș pe un bărbat șicând de nevêstă-sa: «E un ânger, trebuie s'o cunoști ca s'o prețuești etc...» creș că veș un om care

sufliă într'un tăciune gata să se stingă. Când focul arde, te încălșești și nu șici nimic.

Și, ca să spunem dreptul, Iancu incepea să sufle în foc. Deliciile cari îl îmbêtaseră acum noue luni, i se păreau acum cam sêrbêde. Găsiă în giurul său aerul greu și când nevêstă-sa îl sărută pe furiș dela spate, băgă de sêmă că sărutarea ei îi strică pieptenătura și acêsta îl supêră. Nu șicea nimic, nu se mâniă, dar eră neastêmperat; cu atât mai mult, că nevêstă-sa după ce îl sărută, îi astupă ochii cu mânușele și rîdea ca o nebună.

— Stai la un loc, șicea el, nu vești că citesc.

— Atunci trebuie să-mi șici: «Nevêstico te ador», că altfel nu te las.

— Dar și-am spus aste de cinci sute de ori.

CARTEA ILUSTRATĂ.

Turbă în inimă, dar dicea repede:

— Nevestico, te ador... te ador... sărută-me, s'a sfârșit... ești un ânger... ia-ți acum mâinile...

— Aș, nu; nu se dice așa; trebuie să dici așa: «Ne... ves... ti... co... te... a... dor...» mai drăgălaș.

— Ne... ves... ti... co, repetă Iancu bătând în mesă, te a... dor... veți că dic, fără să me rogi...

— Va să dica nu me mai iubești?...

— Se 'nțelege că da, dar nu pot să ți-o spui în fiecare minut...

Și luându-și cartea, cădută jos, foiletă cinci minute până să-și găsească pagina, ceea ce-l supăra așa de reu că la mesă găsi supă foarte sărată.

— Uite, mie nu mi se pare de loc, dicea Lisa.

— Și mie mi se pare prea mult, răspuse Iancu turnând apă în supă.

Nevastă-sa, din contră, crezând că bărbatul seu face asta într'adins, mai puse sare, așa că Iancu dete din umeri și strigă după câteva clipe de tăcere:

— Dragă, servitorea dtale nu știe să frigă mușchiul... Nu e de mâncat. Îți rupi dinții în el. Numai la birt poți mânca un mușchiu cum se cade.

Și oftă adânc și cu părere de reu.

— Numai de o lună te plângi așa, dragă, nu mai înțeleg...

— Nu mai înțelegi... Nu mai înțelegi. Mai înteu nu me plâng, bagă bine de seamă asta... Auzindu-te cineva ar crede că nu sînt mulțumit de nimic.

— N'am dis asta.

— Lași să se înțelegă inse...

Se face tăcere; dar în vremea asta Iancu se gândește că o să trebuie să trecă în salon, să nu vedă nici teatru nici circ în seara aceea; că o să desfacă diarele și tot citind n'o să vedă decât acul neveste-sei care cöse neincetat, că după diar o să ia cartea și după ce o căscă de două trei ori o să se uite la ciasornic; nevastă-sa vedându-l căscând o să se intristeze și o să-i dica, ca să nu adormă:

— Aș vré să fac inițiala asta cu roșu în loc s'o fac cu albastru... Ce dici, bărbățele?...

«Bărbățele!» o espresione care-l făcea să plângă de fericire altă dată, și care acum i se părea caraghiosă.

Tôte acestea îl supărau așa de reu, că la urma urmei isbucniă dicând:

— Par că cine știe ce trebă mare e ca să frigi un mușchiu cum se cade.

— Am greșit; dar lasă, am să bag de seamă altă dată.

— Ți-am dis eu că ai greșit? Audi: «Am greșit!» Ai un obicei urit, dragă, în totdeauna posezi în victimă.

În inimă vedea bine că face prostie, dar tôte astea erau mai tari decât el și necasul i se suiă la cap, precum sudorea se urcă pe frunte într'un loc mai cald.

— Aide, Iancule, nu te mai supăra. Nu e o greșelă așa de mare...

— Să nu me supăr!... Dar ce, sînt supărat? Nu te pot pricepe...

— Așa e!... sînt nepricepută...

— Știi că-mi placi, dici că așa e, dar nu crezi asta de loc... În dta te crezi grozavă; tușica dtale ți-o spune în totdeauna. Me mir că n'a venit și astă seară la mesă. Ce mai ai după mușchiul ăsta?

— Nu știu, de.

Mesa se sfârșește în cea mai mare tăcere: apoi indată, Iancu își ia pălăria.

— Pleci?

— Decă-mi dai voie.

Și el plécă. În curte își dice: «Nici nu m'a întrebă decă me întorc de vreme! Oh! am fost prea slab la început!»

Odată în stradă, se oprește pe trotuar, neștiind unde să se ducă; respiră din tot pieptul ca un om care ese din apă, și plécă la întemplantare inchiându-se la haină.

— Îmi trebuie aer, dicea el... Ufl e o femeie bună, dar am fost prea slab.

Își cumpără o țigară. Stradele erau pline de lume și cafenelele de mușterfi, și el își dicea că viața e frumoasă numai când ești singur. Trecu pe la cafeneua lui, dar nu îndrăzni să intre, cu tôte că avea mare poftă; se temea de ore-cari zimbete și trecu pe partea cealaltă. Își aduse aminte că ori de câte ori ese cu nevastă-sa la plimbare, rochia ei îl supăra fișindu-i printre picioare, că ea se opriă la fiecare ferăstră de mode séu giuvaeruri, și trecea repede pe dinaintea acelora la cari ar fi vrut să stea și el.

Se speria acum că se vede așa de bătrân și trist, el care, acum doi ani, rîdea așa de tare.

În sfârșit, după două ciasuri, se întorse acasă și găsi pe nevastă-sa cu ochii roșii.

— A plâns!... se gândi el... nu pot să ies o clipă fără să n'o gălesc plângend. Asta e în loc de fructe.

Și, în loc s'o sărute, îi dișe cu un ton rece: «Bună seara, dragă» și se culcă.

Lisa simția că bărbatul ei se plictisise lângă ea; ghicia că totul în ea, până și fișitul rochiei, supăra pe Iancu. Își da mii de silințe ca să aducă iar veselia de altă dată, istorisirile intime, hohotele de rîs dela gura sobei; dar chiar silințele pe cari și le da o făcea stângace.

Pe de altă parte se simția atinsă în amorul ei propriu, și când ea încercă vre-o pălărie în fața bărbatului ei, pe efectul căreia se bizuiau și Iancu îi dicea: «Nu ți se șade reu, dar eu aș fi luat o pălărie galbenă în loc de albă», bieta copilă simția o poftă nebună ca să bată pe cineva și dicea: «Ce să fac, Dómne, ce să fac?»

Starea asta de lucruri, care se numește mi se pare, lună de fiere, ținea aprópe de o lună, când Iancu care se află la mesă, primi un bilețel parfumat.

— Îmi dai voie, dișe el întorcându-se spre nevastă-sa.

Și desfăcu scrisórea.

«Dragă Iancule,

«Cređ că n'o să-ți pară reu, decă vei veni mâne la șosea, la Vila-Regală.

«Mâne marți, te aștept în cabina Nr. 3.

«Pe la șapte ciasuri voi fi acolo. Eu nu știu decă me mai iubești, dar eu nu te-am uitat.

Aristița.»

— Aristița? unde dracu am cunoscut pe Aristița asta? se întrebă el. Și remase pe gânduri.

— E vre-o veste rea? întrebă Lisa.

Iancu își aduse aminte că nevastă-sa e acolo și răspuse repede:

— Nu, e dela croitorul meu.

Și băgă scrisórea în busunar.

Lucru lesne de înțeles, în seara aceea fu incântător. Scrisórea, Aristița aceea pe care n'o cunoșcea, îl inveseliau; eră ore-cum măgulit că se mai gândiau frumoșele la el.

— De sigur că n'o să me duc la întâlnirea asta; își dicea el; dar, în sfârșit, decă aș fi altfel de om... Sînt cam puțini ómeni cari se pot împotrivi unui moment de nebunie... Ah! decă n'aș avé de nevastă un ánger... Biéta fată, nici prin cap nu-i trece!

Lisa sta cu capul plecat pe lucru și nu dicea nimic.

Se ridică și se îndreptă spre ea dîcîndu-i:

— Prea mult lucrezi astă-seră... Ah! dar e frumos desenul ăsta... nu se pôte mai frumos...

Și adaogă în sine...

— Ciudat!... Nu-mi aduc aminte cine să fie Arisțița asta... Ș-apoi scrisórea asta e absurdă.

Și cântá!

— Surdă!... Surdă!...

Erá fericit ca un rege...

A doua di diminétă, gândul lui fu la întâlnire, și pe când dejună, spuse Lisei cum se frige mușchiul la frigare.

— Să-ți fac unul pe diseră?

— Nu, diseră, n'am poftă. Ș-apoi diseră nu se pôte.

Vrea să puie piciorul pe alunecuș, incredințat că n'o să alunece.

Și ce-o să faci diseră?

— Nu ți-am spus?... M'am întelnit cu Petre, un băiat fórte cum se cade, care m'a poftit la mész. Am refusat, dar el a stáruit așá de mult, că n'am putut să nu cedez.

— Ah! dise Lisa.

— Dar de sigur că n'o să me duc.

Iancu se sculă, își sárutá nevéstá și dise în sine:

— De sigur că decă n'aș fi un bărbat cum se cade, m'aș duce la șosea, — mai cu sémă că nu e nimic vinovat, vorbind la dreptul.

Pe la cinci ciasuri se întórise acasă.

— Ufl dise el, mi-e témă să nu supér pe bietul Petre; o să me duc să mánánc la el. Nu te superi Liso, nu e așá? Ș-apoi m'am gândit la ceva; o să te duc la tușica-ta, o să mánánci cu eași servitórea o să vie să te ia. Ne-am înțeles?

— Da, poți să te duci, me duc eu și singură la tușica.

Peste o jumétate de cias, Iancu, frumos ca un sóre, cu zîmbetul pe buze, luà o birje și se ducea la șosea.

I se părea că e mai ușor cu douedeci de kilograme și urcá scara restaurantului dîcînd: «La urma urmei n'o să șcie nimic».

— Dl e singur? îl întrebă un chelner.

— Da, dar áștept pe cineva... Nr. 3 e liber?

— Da, dle.

Chelnerul deschise o ușe, și Iancu intră vesel.

— Porunciți ceva, dle? îl întrebă chelnerul.

— Nu, áștept...

Iancu își scóse pălăria, deschise o feréstră care da în grădină și începú să aspire aerul cu voluptate.

Stete mult acolo cu gândurile lui. Apoi scóse ciasornicul și se uitá: erau șapte ciasuri și un sfert și îi erá fóme.

Dar decă scrisórea asta o fi fost vre-o farsă?... Nu m'am gândit la asta... la urma-urmei cu atât mai bine.

În cabinetul vecin, veselía erá mare, și printre zgomotul farfuriilor și paharelor, se auđiau hohote de rís.

Nu știu ce trecú prin mintea lui, dar ducéndu-se la feréstră murmurá:

— Biéta mea nevéstá.

Erá să mánánce, când auđi un fișit de rochie în salá.

Ușa se deschise, o femeie intrá repede și, speriată ședú pe canapea: avea un voal așá de des, că erá cu neputință să i se vedá chipul, dar se ghiciá în gesturile ei, eleganța, precum și frica și incurcătura.

Iancu remase incremenit. Se uitá țință la noua sosită, și căută să-i deosibéscă chipul pe sub voal. În sfârșit el recunoscu un chip care îi amintiá ceva prea viu, căci îngálbeni grozav și de-odată se repađi în brațele pe care tinera femeie i le intindea.

— Spune-mi că nu ești supérat pe mine, strigá Lisa, — căci ea erá, — spune-mi că nu ești supérat.

Își ridicá voalul: ochii ei stráluciau în mijlocul lacrărilor.

— Eu te-am înșelat! dise ea încet sárutându-și bărbatul.

Apoi, rîdénd cu hohot, cu tóte lacrămile ei:

— Uite ce, dragă, vream să mánánc și eu un mușchiu la frigare după gustul teu...

Și l'au mánecat împreună rîdénd ca niște copii...

DUMITRU CĂMPULUNGEANU.

A mele visuri.

A mele visuri risipite,
Ce-mi umplu inima de jale,
Le vèd în frunzele pălite
Și 'n pustiirea de pe vale!

De-apururi sta-vor troenite
Sub vremea, ce s'așterne 'n pale,
A mele visuri risipite,
Ce-mi umplu inima de jale!

Copac, când ție fericite
Îți vor întórce iar din cale
Podóba ramurilor tale:
În nópte-or sta mai adâncite
A mele visuri risipite!

A. VLAHUȚĂ.

Proverbe.

Când ești bătrân, măcar cînstea să nu-ți lipséscă.
(Francez)

*

Nebunul se crede înțelept, înțeleptul inse șcie că el e nebun.
(Turcesc.)

*

Nu face haina négră pe preot.
(Rusesc.)

*

Cine se duce cu șchiopul, invétă a șchiopétá.
(Italian.)

*

Imbuibatul și leneșul e mai puțin fericit decát flámândul.
(Turcesc)

*

Cel mai mare regat este a fi regele teu ênsuți.
(German.)

*

Să mori, ori să te 'nsori?

Comedie cu cântece într'un act de *St. Yves*.

(Urmare.)

Scena IV.

Cristian, Margareta.

Margareta (intrând cu o măsă mică pe care a pus două tacâmuri.) Iată c'am grăbit măsă! Degrabă scrobul, nănașule! Cum? n'ai făcut nimica, nici focul chiar? Cu ce prândim dar?

Cristian. N'ai grijă, îl pregătesc eu.

Margareta. Dar nu-i gata nimic!

Cristian (trăgând un paner de pe ferestă.) Uite-te ici și vezi ce-i?

Margareta. Ce-i asta?

Cristian. Prândul nostru. (*Scote din paner felurite proviziuni pe care le pune pe măsă.*)

Uite-o plăcintă cum strălucește!

Un pui fript lângă un șip de vin,

Acestea vi-ți inveseleşce,

Făcând să uiți chiar ori și ce chin!

(*Arătând feresta.*)

Astea tóte pe colo-au intrat,

Și după cum singură tu mi-ai spus!

Destinul pe noi ne-a ajutat.

Uite dar cerul ce ne-a adus!

Margareta (cu părere de reu.) Vezi că asta nu are a face!

Cristian. Nu, asta-i ceva mult mai bun. (*Punându-se.*) Aide, copila mea, șezi aici lângă mine, și să începem. Mai întei puiul cel fript...

Margareta (punându-se departa de măsă.) Mie nu mi-i fôme!

Cristian. Dar tu n'ai mâncat nimic?

Margareta. Ș-apoi! Mie nu mi-i fôme.

Cristian. Cel ț-ar fi plăcut mai bine scrobul? Ce gust fistichiu!

Margareta. Scrob, séu altceva, cel puțin n'ar fi fost așa de scump.

Cristian. Dar vezi că eu n'am cumpărat aceste lucruri, mi le-a dăruit un vecin.

Margareta. Al! Dta ai vecini? și póte și vecine multe?

Cristian. Și de ce te ingrigești?

Margareta. Eu, ce are a face, nănașule?

Cristian. Nănașule, nănașule, ia încetéză odată cu numele ista, că nu-mi place de fel!

Margareta. Décă vrei să-ți đic: tătută.

Cristian. Din potrivă, e și mai desplăcut.

Margareta (sculându-se.) Atunci iértă-me, dle Cristian...

Cristian. Tocmai! Iat-o că s'o și mâniat acum. Ar crede cineva că eu is un tigrú. Ian ascultă: Đi-mi cum ț-a plăcé și vino și te pune la măsă.

Margareta (se pune la măsă.) Numai ca să te ascult... bine.

Cristian. Și tot ca să me ascuți, să faci bine să mânănci. (*Îi dă bucate.*)

Margareta (gustă.) Aleu, cât fi de reu (*tusește.*)

Cristian (dându-i să bee.) Ie și bé puțin.

Margareta. Ce-i asta?

Cristian. Vin de Șampanie, vechiu de 12 ani!

Margareta. Atunci nu beu! Doctorul a spus că

vinul vechiu e bun numai pentru bolnavi. Eu nu sânt bolnavă, și-mi place mai bine apa curată dela fântână, care ce găsește totdeauna.

Cristian. Ca și ouăle.

Margareta. Da, ouă, pâne de săcară și apă curată, fac cel mai bun prând al sërmanilor, și al meu, mai ales... și fiind că dta n'ai moștenit nimica, va trebui să faci și dta tot așa.

Cristian. Ce viitor strălucit!

Margareta. Ș-apoi să veđi, când muncești cât de puțin, capeți un gust de mâncare! Ai să veđi!

Cristian. Ce să veđ?

Margareta. Cred că nu ai să te hrănești numai cu vânt. Și prin urmare va trebui să muncești.

Cristian. Haide de!

Margareta. Pentru viéta dtale...

Cristian. Nici odată!...

Margareta (cu frică.) Pentru a mea...

Cristian (serios.) Al! da... pentru... (*A parte.*) Sërmană copilă, decă ar șcii... (*Tare.*) Ei bine, da... mai târđiu... mai târđiu...

Margareta. Și de ce nu chiar acum indată, fiind că ai prândit... eu te voi ajutá, căci nu mi-i frică de muncă...

Cristian (sculându-se.) Și ce vrei tu să fac?

Margareta (idem.) Al! iaca o idee! (*Duce măsă in fund.*) Îmi aduc aminte că, când erai la Ponterleu, de și erai încă un băețăș mic, desenai așa de bine, și cântai încă...

Cristian. Atunci eram începător, dar acum sânt un maistru întreg...

Margareta. Va să đică ai de lucru...

Cristian. Nu, asta-i o simplă petrecere!

Margareta. Tot una face petrecere séu lucrul (*Privind un tablou.*) De dta fi făcut tablou ista, nănașule?

Cristian. Tocmai! L'am sfêșit vorbind in atelierul lui Anatol, un pictor și prieten al meu. Totdeauna când me duceam să-l veđ lucrăm...

Margareta. Cu densusul?

Cristian. Ba singur; el numai ș-a pus iscălitura pe tablou...

Margareta. Și l'a vëndut póte?

Cristian. Se 'ntelege, de óre ce l'am cumpărat eu! Ne-am făcut amândoi treburile!

Margareta. Așa dar decă dta ai voi! Intr'un noroc, haide, pune-te aici. (*Ea îl conduce și îl face să ședă pe canape, pe urmă îi aduce din fund cartonul și creiónele.*) Iaca lucru dtale! Eu am să încep pe al meu! (*Ia o bucată de împletură și se pune in cealaltă parte.*) Ei bine, haide, incepe odată!

Cristian (după un minut de șovăire își aruncă creionul.) Să lucrez!... e cu neputință! Ș-apoi, să-mi câștig viéta din creiónele mele!... In fiecare đi să fiu ingrigit de pânea pentru mâni, și tremurând in totdeauna de a-mi vedé traiul amenințat din pricina unui copac prea pistrú séu a unui cal prea albastru... Nul! (*Se scólă.*) Un Cristian póte muri ca un mișel, dar nu se va lănceđi nici odată muncind...

Margareta. Munca nu necinșteșce pe nimene! mai ales când cineva are un talent ca dta! și când me uit la portretele aste și celea ce le-am veđut la țără... (*Se opreșce de-odată, și priveșce o fôie de carton. Se ridică.*) Ah!

Cristian. Ce este?

Margareta. Curtea dela Ponterleu, cu grădina și chioscurile dintr'ensă! Tocmai, nu ai uitat-o de fel...

Cristian. S'o uit? (*Cu foc.*) Când fiecare odaie,

Zoïta.

ficare cărare e pentru mine plină de amintiri... când în fiecare respintenie am simțit o bucurie sau o durere copilărească. Am avut multe curți și moșii, de care nu-mi pare rău, Margareto; dar, pentru mine Pontlerlenul era casa mea părintească.

Margareta. E bine, ea e scosă în vîndare, și poți s'o cumperi.

Cristian (rîdînd.) Cu ce? cu economiele mele?

Margareta (arătînd desenul.) Vei plăti cu portretul!

Cristian. Ah! dec' ar ajunge, m'aș încerca să-l sfîrșesc; (se duce pe canapă) căci nu e decât început.

Margareta. Ei, tocmai, lucrează.

Cristian. Mai întei livada asta. (Desenează.)

Margareta (spriginindu-se de dosul scaunului.) Tocmai aceea unde se plimbă în fiecare dimineață sorman dale mătușică.

Cristian. Da, livada e tot așa de frumoasă și teii tot așa de înfloriți, dar sufletul locului s'a dus. Îs mulțumit că nu voi mai vedea nici odată acest loc, Margareta... el mi-ar părea rece ca un mormînt.

Margareta. Intr'adevăr că e trist acum când e părăsit... tocmai așa ca în portret. (Arată desenul.) Dar cu câteva trăsături de creion ai pute să-l înviezi!

Cristian. Cum asta?

Margareta. Puind acolo pe cineva. Mai întei pe dta, și apoi alătura vre-o femeie tineră care să lucreze pe când dta vei desena...

Cristian (desenînd) O femeie tineră... da, Ana!

Margareta (punîndu-se.) Și care ț-ar cânta unul din cântecele care îți plăcea așa de mult când erai copil.

Cristian. Și care-mi place ș-acum!

Margareta. Ca acesta de-o pildă:

Dimineața-i zîmbitoare,
Sorele tot se ridică,
Ciocârli prin cîntare
Vîntu 'n doue îl despică.

Cristian.

Flăcăi, fete tot sărînd,
Merg la lucru chiuînd.

Margareta.

Sorele sus luminîză,
Dînd curaj la muncitor,
Flacăra-i ne 'mbărbătează,
Și la lucru ne dă spor.

Amîndoi:

Flăcăi, fete tot sărînd,
Merg la lucru chiuînd!

Cristian. Oh! Margareta! ce amintiri plăcute! Și cât ai fost de fericită când ai venit să bați la ușa mea. Da, de acum voi să trăiesc, voi să fiu ferit, și voi fi. Multămită ție, Margareto, care m'ai făcut să cunosc prețul vieții.

Ved speranța că-mi revine,
Simt inima-mi iar bătînd,
Viitorul înainte-mi
Îi zăresc iar surîdînd.
De sîrtă acum nu-mi pasă
Și pot liber a trăi,
Vream să plec spre altă lume,
Tu-ai venit spre-a me oprî!

(Ese.)

Scena V.

Margareta (singură, pune mîna la inimă.) O Dîmne! Dîmnel tu m'ai trimis ca să-l împiedic de-a muri! tremur când me gîndesc că aș fi putut să solesc prea târziu... Pistolele cele, erau pôte tocmai... Ah! cel mai bun lucru este să... să le ascund așa de bine ca să nu le mai găsească. (Deschide secretarul și vede portretul.) Ce-i asta? un portret! portretul unei femei, unei... (Privind cu desigur.) Cât îi de frumoasă, mai frumoasă decît mine. (Plîngînd.) Da, am văsat frumoase lucruri...

(Orchestra cîntă o arie de veselie.)

O voce. În sănătatea lui Cristian!

Alte voci (ținînd din pahare.) Lui Cristian! Lui Cristian!

Margareta. Cristian! Ei îl strigă! cine știe, pôte că e cu dînsii, și femeia aceea, cea Ana... (Alergă și deschide ferêsta.)

O voce. Pîl ce frumoșică-i!

Alte voci. Bravo! Cristian! bravo!

Margareta (retrăgîndu-se.) O Dîmne!

(O plote de flori pică la picioarele Margaretei.)

Margareta (ascunzîndu-și capul în mîni.) Vai! înțeleg! Me batjocoresc cu toții! Haide! Nu e aice, de sigur, locul meu! Dumneșeu știe că eu am venit aici cu gînd curat... trebuie să fug îndată. (Inchide portretul în secretar, punînd aici și testamentul și pistolele. Când vrê să închidă cu cheia, ușa se deschide.) Cum! Cristian! (Se srpigină, tremurînd, de secretar.)

(Finea va urmă.)

N. A. BOGDAN.

Ochiu-mi trist.

Ochiu-mi trist din cer de tîmnă,
Pêrul meu din frunze mîrte,
Sufletul bătut de brumă,
Dorurile crengi uscate!

Numai sorele iubitu-mi
De căldură când și când,
Dintre nouri îmi zîmbeșce,
Dar s'ascunde-așă curînd!

VIRGINIA MICLE GRUBER.

Asupra tuberculosei.

— Conferență. —

Dîmnelor și domnilor,

Șeptea parte din ómeni mor de tuberculosă, care este bóla cea mai frecventă în orașele mari ale Europei.

Omul tuberculos e de regulă slab, cu piept îngust, cu resuflarea scurtă și superficială, se reșeșce ușor și are catare și tusă mai cu sémă ierna și la schimbarea repede a temperaturii. Oftica se manifestă de multe ori prin o febră cu tuse, cu scuipat de sînge și chiar cu vîrsături de sînge.

Tuberculosa începe când în copilărie, când mai târziu.

Din cercetările mele reese că cei mai mulți copii pe la spitalele orașelor mari sînt deja tuberculoși, de și sufer de multe ori de alte bóle. Va să dîcă au tuberculósă fără ca bóla să dea vre un semn. Numai decă copilul rēceșce și decă capētă alte bóle, de multe ori și tuberculosa ese la lumină.

Tuberculosa de regulă nu se nașce cu copilul, sînt casuri fórte rare unde acest lucru se întēplă. Se șcie că decă inloculăm limfa lui Koch, dá niște semne la ómenii tuberculoși prin care se póte recunóșce o tuberculósă oricât de ascunsă. S'a inloculat cu limfa acēsta un numēr mare de copii nou născuți din părinți tuberculoși, și copiii nu au dat reacțiunea tuberculosei. Cei mai mulți copii capētă tuberculosa mai târđu in modul următor:

Copilul unei mame tuberculóse séu unde sînt persóne tuberculóse in casă, tată, frați, doică séu servitori, capētă tuberculosa prin persóna tuberculósă din casă. De aici reesă că, să nu admitem ca persóne slabe cari tușesc séu au scuipat sânge, să fie in casa unde sînt copii mici, séu cel puțin să nu umble cu copilul. Ar fi o crimă decă copilul ar fi alăptat prin o mumă séu o doică tuberculósă. Chiar decă mama e tuberculósă, ar trebui să se țină departe de copil.

Cei tuberculoși infectéză pe copil prin sputele, prin gura lor, prin batista și prin tóte obiectele ce vin in contact cu gura și cu scuipatul lor, și mai cu sémă la ómenii murdari și prin mánile séu hainele murdărite prin scuipat séu prin alte secrețiuni tuberculóse.

Decă muma copilului mánăncă cu aceeași lingură ca și copilul. acesta póte fi infectat séu decă scuipă pe pámēt, scuipatul se usucă, devine praf, și praful intră prin respirațiune in gura copilului.

Copiii sînt cu mult mai sensibili pentru tuberculósă decăt ómenii mari. Microbul tuberculosei póte să intre din gură, chiar cum am documentat eu, prin căpușela, prin pelița mucósă in gură, in profunđimea organismului omenesc.

Calea bacilului este cea următoare: după ce a intrat, se inmulțeșce in lungul vaselor limfatice și intră in cei dintēi ganglioni séu glande limfatice. Porneșce din gură și din amigdale, din faringe, se opreșce și se inmulțeșce in ganglionele gătului, ganglionii se umflă și observăm la copil umflătorele ce se dîc scrofulóse. Iritațiunea produsă de invasiunea microbului prin mucósă, produce o stare de iritabilitate care se manifestă prin cătare și prin susceptibilitatea copiilor la rēcělă, la angine și bronșite.

Bacilul își urméză drumul seu in profunđime, intră in piept, se umflă ganglionii in giurul bronhiilor și in fine, bacilul intră in pulmoni.

După părerea mea acēsta este calea cea mai frecventă prin care se respāndeșce tuberculosa. Câte odată copilul pare a fi vindecat, séu chiar nici nu s'a observat la dēnsul bóla, dar in timpul când din adolescent se desvoltă omul adult, in timpul unde tóte organele, și anume pieptul ar trebui să se devolte mai energic, acēstă creșcere predispune și germenele de bóla se desvoltă mai bine și se opune desvoltării organismului.

Atunci peptul remāne indērēt in desvoltarea sa și se nașce tipul omului tuberculos.

(Va urmá.)

DR. V. BABEȘ.

Moda și lucsul sînt surori; mama lor e vanitatea.

Poesii populare.

— Culese din comuna Maidan. —

De dor.

Frunđă verde fir de nalbă,
Resari lună mai degrabă,
Să se vedă prin livadă,
Să-mi culeg pelin și ierbă,
Să le duc la a mea dragă,
Și să-i spun să imi desfacă
Asá tare să nu-mi placă.
Desfă mândră ce-ai făcut,
Nu me ținé om perdut,
Că tu rîđi și te glumești,
Iar eu cred că me iubești,
Și tu me ținí cu minciuni,
Ca pe unu d'ái nebuni;
Cu minciuni și cu celái,
Ca pe pruncii ai micuței.
Căi-te-vei tu odată,
Când me vei vedé cu alta,
Ținēndu-o pe după cap,
Ție ciudă ca să-ți fac.

Pășerucă rāndunea,
Să te duci la māndruța,
Să-i spuni ei vorbe direpte,
Astă séră nu m'aștepte,
Frunđă verde ierbă dēsă,
Mi-a venit bărbatu acasă,
Fă māndro cum vei puté,
Și-mi trimite gurița;
Invēluită 'n hārtie,
Ca să-mi trecă de dor mic.

Firicel de cânepă,
Să vini badeo sāmăbătă,
Că me affi singură,
Singurică 'nchisă 'n casă,
Cu cóte albe pe mēsă,
Cu ochi negri la ferēstră.
Că socru-mi-o îi la móră,
Cadă pētra să-l omóră,
Și sócra-mi stă să móră,
Bărbatu mi-i mătălău,
Nu șcie ce îi fac eu.
Să șciu sócra c'a murí,
M'aș albí, m'aș rumení;
Iar d'aș șci că te-ai sculá,
M'aș duce m'aș inecá.

Ajungă-te badeo ajungă,
Ajungă-te dorul meu,
Când ți-o fi drumul mai greu,
Ajungă-te doru 'n cale,
Ca să mori fār luminare,
Că eu ce șcii te-o jelí,
Cu cārșóră roșióră,
Cu inimă negrișóră,
Frunđă lată de salată,
Cum lumea să nu pricépă,
Că Ț-am fost bāđițo dragă,
Badeo eu te-am blāstēmat,
Pentru că tu m'ai lāsāt.

Nașcerea prințului României.

Fericitul eveniment familiar al curții regale din România, pe care l'am prevestit în mai multe rânduri, s'a îndeplinit. Princesa Maria, soția moștenitorului de tron Ferdinand, a născut în duminică trecută dimineața la orele 1 și 45 minute, un prinț, în castelul Peleş de la Sinaia.

Imediat după naștere nou-născutul a fost cântărit și cântărește 5 kilograme; apoi regina Victoria, prințul de Wales, ducele de Edimburg, împăratul Vilhelm, prințul de Hohenzollern, tatăl prințului Ferdinand, regina Elisabeta și muma regelui au fost înștiințați telegrafic.

Apoi se trimise o telegramă dlui Lascar Catargiu la București, care chemă imediat pe colonelul Rasty, și-i ordonă să înștiințeze pe toți miniștrii prezenți în capitală.

În capitala București, evenimentul fericit s'a anunțat duminică dimineața la orele 7 prin 101 de lovituri de tunuri; întregul oraș a fost pavoasat cu drapele.

S'a trimis în urmă de cătră ministerul de interne telegrame prefectilor din țară.

Dl Dimitrie Sturdza, șeful liberalilor, fu înștiințat telegrafic din partea palatului; astfel clubul liberal din București a arborat stindardul și a trimis felicitări la Sinaia.

Duminică dimineața, au plecat la Sinaia cu tren special mitropolitul primat, cel al Moldovei a plecat de asemenea de Iași la Sinaia — dnii L. Catargiu, Al. Lahovary, Carp și Marghiloman, care tocmai se întorseseră din străinătate.

S'a angajat pentru prințul născut o doică română din Transilvania, de lângă Brașov.

Este o femeie foarte voinică și frumoasă, care a sosit la Sinaia cu două zile înainte de fericitul eveniment.

Miniștrii, la sosirea lor, au fost imediat primiți de regele, și, în de față Majestății Sale, nou-născutul prinț Regal le-a fost înfățișat de Ducesa de Coburg care-l ținea în brațe.

Invitați să desemneze numele moștenitorului Coronei, guvernul a indicat numele de *Carol*, sub care micul principe a fost înscris în registrele stării civile din Sinaia, de primarul Manolescu, făcând funcțiunea de ofițer al stării civile.

Pruncul Regal a fost declarat de principele Ferdinand, având ca martori pe dnii L. Catargiu și A. Marghiloman.

Primele răspunsuri de felicitări au sosit la Castelul Peleş din țară, de la prefectii, primarii, autoritățile militare prin generalii lor, polițaii și președinții corpurilor legiuitoare. Peste și, diferitele societăți din țară, au felicitat de asemenea pe rege pentru strănepotul său.

La amieză, au sosit răspunsurile rudelor familiei regale, precum și acela al reginei Elisabeta, de la Seghenhaus.

Orașul Sinaia, a fost pavoasat cu stindarde și séra iluminat. De asemenea Iașul, Ploestii, Galații, Brăila, Craiova și alte orașe.

La dejun au luat parte pe lângă întreaga familie, toți miniștrii, medicul Playfair și suita ducese de Co-

burg. Un toast a fost ridicat de regele, pentru sănătatea noului născut, princesei Maria, a Augustei Sale mame și a fratelui Ei principele Alfred, a cărui zi de naștere, era tocmai în ziua aceea.

Regele Carol a anunțat țării prin următorul act istoric continuarea dinastiei sale care devine românească și prin locul nașcerii și prin creștere adevărat românească:

CAROL I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, rege al României,

La toți de față și viitori sănătate:

Astăzi, prin binecuvântarea Inaltei Provedințe, Princesa Moștenitoare, iubita Mea Nepotă, a dat naștere unui fiu care a primit numele de Carol.

Prin acest fericit eveniment, dinastia Mea capătă o nouă întărire și Țăra încoronarea unei dorințe de atâtea ori rostită în timp de o jumătate de secol.

Un Prinț născut pe pământul României, crescut în mijlocul Națiunii, peste care într-o zi este chemat să domnească, va fi legătura cea mai puternică între dinastia Mea și această scumpă Țară, căreia de douăzeci și șapte de ani, i-am consacrat silințele și cugetările Mele.

Nu Me îndoiesc că bucuria familiei Mele va fi serbătorea întregii Națiuni. Pe Prințul nou-născut îl încredințez cu mândrie dragostei, și devotamentului popoului Meu iubit.

Dat în Castelul Peleş, în ziua de 3 octombrie anul 1893.

Carol.

La 4 ore miniștrii a fost primiți din nou de regele, care pe urmă a acordat audiențe succesive: Mitropolitului primat, dlor A. Catargiu, ministru la Petersburg, N. Filipescu, primarul capitalei, care i-a prezentat urările orașului ce administrează.

Din toate unghiurile țării și din toate punctele Europei începuse încă de la 12 ore să curgă depeșile de felicitare.

Cea dintâiu depeșă din străinătate a fost a împăratului Austriei; cele dintâiu din țară ale mitropoliților și președinților Camerei și Senatului.

Tote legațiunile străine din țară au adresat telegrame de felicitare prin intermediarul ministerului de externe. Legațiunile române din străinătate au adresat telegrame de felicitare.

Peste 2000 de telegrame interne și externe s'au expedit pe ziua de duminică la Sinaia, conținând cele mai căldurose cuvinte de felicitare pentru fericitul eveniment al nașcerii A. S. princesei Maria.

Din cauza aglomerațiunii aceștia, direcția dându-și seamă că espeduirea telegramelor ar întârziă prea mult, a trimis multe din ele cu poșta.

Numărul cuvintelor care compun telegramele trimise, se ridică la peste 150,000.

Este probabil că botezul se va face duminică 17/29 octombrie la Sinaia, de ore-ce Pruncul Regal n'ar pute fără pericol călători într-o vârstă așa de fragedă.

O persoană bine informată spunea că țarul Rusiei și regina Victoria a Angliei vor fi nașii noului născut, trimețând reprezentanți speciali în ziua botezului. Cum se știe, noul prinț va fi botezat în religia ortodoxă.

De altă parte, cum în acea zi principesa Maria împlinește tocmai 18 ani, data de 17 octombrie va fi pe viitor ziua unei îndoite serbări naționale.

Alt isvor spune, că la botezul noului Hohenzollern vor servi de nași mitropolitul-primat și ducesa de Coburg, care este ortodocșă.

Dl Nicu Filipescu, primarul capitalei, a comandat la Viena, la casa Scharff mai multe medalii de aur, de argint și de bronz cari se vor distribui cu ocazia botezului principelui Carol.

Aceste medalii p^ortă pe o p^ortă inscripția datei nașcerii și botezului, iar pe cealaltă, in efigie, portretele principelui Ferdinand și principesei Maria.

Légănul comandat de regina Elisabeta pentru micul prinț a sosit dela Venetia.

Iată amănuntele pe care un oficios le dă despre botezul fiului moștenitorului tronului.

Cu această ocașie primăria capitalei va da in București serbări populare.

Consiliul comunal a numit o comisiune compusă din dnii consilieri St. Velescu, I. Lenș-Slătineanu, Nicolau și Al. Ciurcu, care in înțelegere cu dl primar să ficseze programul acestor serbări, și in acelaș timp să alégă darul de botez, pentru care consiliul a votat suma de 10,000 lei.

Acastă comisiune s'a intrunit și a hotărît unele puncte ale programului serbărilor. Astfel s'a decis intre altele, ca in sêra botezului să se ilumineze edificiiile publice, să se dea un foc de artificii, să se dea la Teatrul Național și la alte teatre reprezentațiuni gratuite populare și să se organizeze jocuri publice in diferite piețe ale orașului unde vor cântă musici militare și lăutari.

Se p^ote ca cu această ocașie să se desfunde pe piețele publice și mai multe buți cu vin, cu care va fi cinstit poporul, ca să bé in sănătatea noului născut.

In ce priveșce reprezentațiile populare, spre a evita imbulzêla și imbrâncelile la intrările teatrelor, s'au propus ideea ca toți cei cari vor merge la serbările gratuite din Cismegiu să primescă la intrare bilete de tombolă, aceste bilete vor fi prezentate la tombolă și cu ele se vor câștigá locuri de teatru. Cu chipul acesta toți câți vor asistá la reprezentațiuni vor avé bilete corespundétore cu numerele locurilor și nu se vor produce neorândueli.

In ce priveșce darul de botez nu s'a putut hotărâ nimic precis, din cauza responsurilor telegrafice ce se aștêptá din străinătate la întrebările, tot telegrafice, ce s'au trimes. S'a emis ideea ca orașul București să ofere, — ca și 1870 cu ocașia botezului regretatei principese Maria — mărturiile, care ar avé forma unor medalii comemorative. Esistă inse temerea că timpul va fi prea scurt pentru ca să se p^otá face ceva artistic și decă răspunsul ce se aștêptá din străinătate nu va fi favorabil, va trebui să se renunțe la această idee.

Tot din cauza scurtimei timpului nu s'a putut adoptá ideea de a dárui un cazan de argint, lucrat artistic, in care să se boteze micul principe.

Decă primele doué propuneri nu vor fi realizabile, atunci se p^ote ca să se ofere o iconă frumoșă de argint și aur, impodobitá cu nestimate și care să reprezinte pe sfinții împêrați Constantin și Elena, patronii orașului București.

S'a făcut și propunerea ca darul să fie o jucărie care să p^otá inveselí pe micul principe indata ce ar incepe să simtá. Un membru al comisiei a propus să se comande o trășurică frumoșă cu armele orașului, la care să fie inhămate patru capre și cu care principele Carol ar p^oté fi preumblat chiar la primă-vêră. Din ne-

fericire, nici acest dar n'ar p^oté fi gata pentru ziua botezului și e probabil că de aceea se va renunță și la el.

M. S. regele ar fi ficsat deja, in liniile lui principale, programul botezului micului principe Carol.

Asupra acestui program Majestatea Sa va cere avisul consiliului de miniștri la prima lui intrunire, la castelul Peleş.

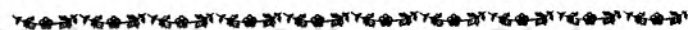

Cartea ilustrată.

Copiii s'au purtat bine, părinții le-au cumpêrat o carte cu ilustrațiuni. Ce bucurie le-a făcut asta! T^otă ziua n'o mai lasă din mână. O țin amêndoi, ca fiecare să aibă o parte din plăcerea mare. Uită t^ote, mâncarea și chiar jocăreele, privesc numai ilustrațiuniile frumoșe. Aici o pisică, colo un câne, pe altă pagină un lup, un urs, câte și mai câte animale, o lume necunoscută lor pân' atuncia. Cele doué pisici dela piciórele lor nu-și pot inchipui, că de ce s^unt ele acuma atât de neglígiate.

Zoița.

Un portret de fantasie, pe care pictorul l'a creat in niște momente de fericită inspirațiune și i-a dat numele «Zoiță». P^ote o fi esistând undeva atare ființă frumoșă și pictorul i-a făcut portretul numai din memorie. P^ote o fi idalul lui.

LITERATURĂ și ARTE.

Știri literare. Dl Petrea dela Cluș, cunoscut și din colónele foi n^ostre, a dat sub tipar o broșurá de poesii, care va eși sub titlul de «Dile negre», cu o prefață de dl George Simu, și va costá 50 cr. Abonamentele s^unt a se trimite dlui Petru Conda in Aiton, comitatul Cluș. Din vinitul acestei publicațiuni se va inființă un fond, din a cărui interese cu timpul se va editá o f^oie pedagogică-literară. — Dna Smara a publicat in o broșurá la București conferența sa «Despre copiii orfani» ținută la Ateneul Român de acolo. — Dl Ilie Ighel a scos de sub tipar la Bucureșt o idilă in versuri, sub titlul «Voluntarul». — Dl dr. Ilarion Pușcariu a publicat la Sibiu un «Manual de istoria bisericescă», pentru tinerimea de confesiunea gr. or. din șc^olele medii și comerciale.

Academia Română a ținut vineri la 1/13 octombre ședință publică. Cu ocașiunea ac^osta s'au făcut urmátorele lecturi: Dl dr. V. Babeș, «Despre rezultatul cercetărilor făcute la Institutul de patologie și bacteriologie asupra unor bóle infecțioșe și asupra acțiunii microbilor in organism». Dl D. Sturdza, «Comunicare despre observatorul de pe Muntele Sonnenblick in Tirol».

Igiena publică a României. A eșit de sub tipar la București, din imprimeria statului, un volum intitulat «Raport general despre igiena publică și despre serviciul general ale regatului României pe anul 1892» de dr. I. Felix, director general al serviciului sanitar. In partea primă conține urmátorele capitole: organele sanitare, medicina preventivă, cătarea bolnavilor și lucrările medico-legale. In partea a doua se vorbeșce de serviciul veterinar. In sfêșit se adaug niște tabele statistice despre spitalele statului. Raportul este scris cu mare stăruință d'a prezentá un tablou cât de fidel al igienei

publice din România, care de sigur va atrage luarea aminte acelor interesați. Noi constatăm cu plăcere și pe acest teren un mare progres.

Esposiție de tablouri in București. Pictorul român George Popovici, care are atelierul seu la Paris, aflându-se de câteva luni in România, va arangia la București o esposiție din tablourile sale, pe care le-a lucrat in véra trecută. Cele mai importante sânt: O fată la șipot, O țigancă dătătoare in cărți, Pădurarul care își certy fata, Iarmarocul dela Pildești, Popasul unor cărași sub pădure. După esposițiunea, ce o va face la București, pictorul dl Popovici se va rentorče la Paris, unde este stabilit de mai mulți ani, și unde esecuează doue tablouri istorice, insemnate: «Mórtea lui Constantin Brâncovean» și «Gintea latină» care vor fi aduse in curând in România.

Elemente de economie politică. A apărut in editura tipografiei «Universul» la București: «Cele dintéu elemente de economia politică», a savantului profesor Luigi Cossa dela universitatea din Pavia și se vinde cu lei 1.50 esemplarul la admin. diarului «Universul», strada Brezoianu Nr. 11. Acéstă carte tradusă in româneșce de cătră dl Dumitru Stăncescu, doctor in șciințe politice și administrative, este o operă fórte importantă. Reposatul celebru economist, Emile de Laveley, profesor la universitatea din Liégé, pomeniá adesea in lecțiunile sale de Luigi Cossa ca de o adevărată minune de erudiție economică. In opera sa: «Elemente de economia politică», la sfersitul fetei, Laveley spune că s'a slugit la facerea acestei lucrări de tratatele elementare ale mai multor autori și mai cu sémă de al dlui profesor Cossa, ale cărui definiții precise și drepte, cercetări iscusite și deseversite dovedesc o rară cunoșcință a subiectului.

«Sentinela» nu va apăre. Dl I. V. Barcian anunță, că de óră-ce la anul nou va eși la Timișóra un nou diar politic cotidian, «Dreptatea», dsa a renunțat la idea să scótă «Sentinela» pe care a anunțat-o.

O carte de școlă. A apărut la Brașov, in editura librăriei H. Zeidner: «Aritmetică pentru școlele populare» de F. E. Lurtz. Tradusă de un invetător, după a noua ediție germană. Anul I și II de școlă. Numerii dela 1—10, 10—10 și 20 100. Prețul 20 cr. (40 bănuți.)

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șciri teatrale și musicale. Dșóra Agatha Bârșescu a inceput debutul seu la București marți. — Dl Ioan Dumitrescu a contractat un angajament, in condițiuni splendide, la teatrul Liceo din Barcelona, dela 4 novembre până la 4 februarie. — Dl Musicescu, profesor de armonie la canservatoriul din Iași, va fi mutat in București la catedra de armonie și corul mitropolitan. — Căpitanul Ivanovici, cunoscutul componist și autor al multor valsuri, ca «Valurile Dunărei» și altele, a fost numit șeful musicelor militare in România, in locul dlui maior Hübsch, care ș-a dat dimisia din armată.

Societatea pentru fond de teatru român, care an nu ș-a putut ținé adunarea generală in Brașov, din cauza colerei, se pare că nici in anul acesta nu se va puté intruni acolo. Adunarea erá să se convóce pe inceputul lui novembre, care timp se credea mai potrivit pentru scopurile societății; acum inse aflăm, că colera s'a ivit și la Brașov și că din cauza acésta și tégul de țéră s'a amânát.

Teatrul Național din București. Cetim in «Universul»: Am asistat alaltă-séră la reprezentația comediei «Bărbatul Doicei» și ne mirăm cum a putut direcția teatrului să permită a se jucá pe scena celui mai mare teatru din țéră o astfel de piesă. Teatrul nostru Național este făcut și subvenționat de stat pentru a respândí morala și lumina in popor. Ei bine, in-trebăm noi, cu atare piesă ce se póte invetá? Nimic altceva decât desfréul și imoralitatea. Sântem siguri că decă dl Cantacuzino ar avé o fată tineră, nu ar duce-o să asiste la reprezentația unei asemenea piese. Decă comedia «Bărbatul Doicei» ar fi fost pusă in vëndare pe stradă de cunoscutul Metz, de sigur că parchetul ar fi intervenit și ar fi oprit respândirea acestei piese imorale, cum s'a mai făcut și alte dáți cu niște cărțile pe cari le vindea Metz și cari póte erau mai puțin imorale decât piesa jucată duminecă séra la Teatrul Național. De altfel actorii și-au făcut datoria in conșcință.

Corul vocal din Mehadia, primul cor in părțile acele, a dat la 24 septembrie acolo un concert fórte bine reușit, sub conducerea preotului Alecsie Frateș și a invetătorului Nicolae Groza. La concert a luat parte lume multă, care s'a dus acasă mulțamită. Intre óspeți s'au vedyt și câțiva domni din România. Primul debut al corului a făcut cea mai bună impresiune asupra tuteurora.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Societăți de ale tinerimei. Societatea Ioan Popasu dela institutul teologic-pedagogic al diecesei ort. române a Caransebeșulu s'a constituit pentru anul școlar 1893/4 in modul următor: Președinte: Iosif Bălan, profesor; vicepreședinte al societății, președinte al comitetului și redactor al foii «Progresul»: Stefan Otonoga, cleric de c. III; secretar, notar al comitetului și corespondenței esterne: Ioan Jurca, cleric de c. II; notar al ședințelor plenary: Augustin Aldan, cleric de c. III; viconotar: Emilian Cismaș, pedagog de c. III; cassar: Liviu Andreevici, cleric de c. II; controlor: Constantin Vlad, ped. de c. III; bibliotecar: Dimitrie Popovici, cleric de c. II; vicebibliotecar: Iosif Olariu, ped. de c. II; membri in comitet: Alecsandru Popovici și Patrachie Rădoiu, clerici de c. III; Iancu Corbul și Ioan Jurca, clerici de c. II; Iosif Birta și Iancu Stan clerici de c. I; George Suru, ped. de c. III; Mihail Cristescu, ped. de c. II și George Gruia ped. de c. I.

Seminarele teologice in România. «Timpul» scrie: Aflăm că programa seminarielor este gata și va fi peste câteva zile publicată in «Monitoriu Oficial». Cultura ce se va da in seminarii va fi in totalitatea ei clasică, din șciințe nu se va predá decât partea esclusivamente indispensabilă. Din limbile clasice o importantă deosebită se va da studiului limbei elene, atât de bogată, atât in ceea ce priveșce literatura profaná cât și aceea eclesiastică. Din limbile moderne se vor studiá cu deaménuntul limba francesă și germană. In cursul inferior se va studiá cu deosebire geografia, iar in cursul superior istoria. O parte largă in adevăratul sens al cuvântului se va da studiului pedagogic.

C E E N O U ?

Hymen. Dl Nicolae Vilt și dșóra Gizela M. Turcu, fiica dlui Basil Turcu comerciant in Blaș, se vor cununá

acolo la 17/29 octombrie. — *Dl Ioan Ohifa*, învățător și dșora Veturia Flămând, s'au cununat la 3/15 octombrie în Borgo-Suseni. — *Dl Vasile Teotelecan*, candidat de preot în G. Dângău, s'a logodit cu dșora Policsena Cadar în Sibiiu.

Știri personale. *Dna Elena Popovici*, soția repozitului mare comerciant Andrei Popovici din Brașov, a dăruit Reuniunii femeilor române din Brașov, pentru internatul-orfelinat, înființat și întreținut de acesta reuniune, 1000 fl. — *Principesele Alesandra, Victoria și Beatrice*, surorile principesei Maria a României, s'au întors dela Sinaia în Engllitera. — *Dl Ioan Simionas*, asesor la scaunul orfanal din comitatul Hunedorii, a fost ales prin aclamațiune președinte tot acolo. — *Preotul Trifon Militar*, care a vrut să vorbească românește în congregația comitatului Torontal, a fost pedepsit cu 25 florini.

Din viața unui «gazetar». A făcut senzație nu numai în România, ci și în Europa întregă o știre publicată de «Adevărul» din București, că studentul Aurel Pop din Brașov, care a luat parte și la congresul din Buzeu, s'a sinucis la București, ne mai având ce să mănânce. În curând inse s'a probat, că șcirea nu este adevărată, căci tinerul acela trăește și ași sănătos, urmându-și studiile la Viena. Fiind că șcirea acesta a blamat România în străinătate, celelalte diare au interpellat «Adevărul», că de unde ș-a luat informațiunea? Numitul diar a publicat apoi următoarea declarație: «Am dat dlui Cașolțeanu, reporterul nostru, timpul necesar spre a controla informațiunea, ce ne deduse despre sinuciderea lui Aurel Pop. Dsa inse nedovedindu-ne nimic până ași și redacțiunea neputându-se face solidară cu dsa, anunțăm cetitorilor, că de ași în colo dl Cașolțeanu nu mai face parte în redacția «Adevărului». Drept încheiere iată ce ne spune «Universul» din sâmbăta trecută: «Ieri s'ar fi semnat decrete pentru mai multe espulsări. Intre cei espulsați se spune că se află și dl Adrian Coșalțeanu, fost reporter la «Adevărul».

Dieta a hotărît să nu mai fie ședință până la sfârșitul lunei pentru a lăsa timp comisiunii bugetare ca să termine lucrările sale. Deputatul Madarász a interpellat pe ministrul cultelor în privința circularii episcopului Pavel, care dă instrucțiuni clerului, asupra întrebuintării limbei române.

Știri scurte. *Curia r.* din Budapeșta a respins recursul de nulitate în procesul «Tribunei». — *La Brașov* au făcut examenul de ofițer în rezervă următorii voluntari: Constantin Pepa, Corneliu Comanescu, Andrei Popa și Petru Faur.

Necrolôge. *Anastasia Florian n. Matheiu*, soția dlui Ioan C. Florian, președintele tribunalului din Odorheiul-secuiesc, a încetat din viață acolo la 11 octombrie, în etate de 52 ani, jelită de fiii Ioan și Theofil, de fiicele Elena, Sultana, de sora Sultana măr. Iuliu Petricu cu familia, de cumnata Alesandrina n. Ioanovici cu familia. — *Augusta Pop*, elevă a școlei de fetețe a Reuniunii femeilor române din Sibiiu, a murit la 1/13 octombrie, în etate de 10 ani. — *Victor Proca*, student absolvent de clasele comerciale din Brașov, a murit la Râșnov, în 2/14 octombrie, în etate de 20 ani.

ceze dela Kronstadt, de acuma-s doi ani. Escadra rusă a sosit la Toulon în 1/13 octombrie și a fost primită cu mare entusiasm de poporațiunea franceză și de autorități. S'au dat mai multe serbări și diua aceea s'a serbat în mai multe orașe ale Franței. Amiralul rus Avelan, invitat de consiliul municipal din Paris, în frunte cu președintele consiliului, s'au dus apoi dimpreună cu 50 de ofițeri ruși la Paris, unde li s'au făcut mari ovațiuni. — *Mac-Mahon*, fostul președinte al republicii franceze, principe de Magenta, cel mai renumit beliduce al lui Napoleon III, a murit zilele trecute la Paris, în etate de 85 ani. — *Carol Gounod*, renumitul componist musical francez, a încetat din viață la Paris, în etate de 75 ani. A scris multe opere, dintre care cele mai cunoscute sânt: «Faust» și «Romeo și Julieta». — *Tarul* a adresat președintelui republicii franceze Caimot o depeșă, prin care își exprimă bucuria că escadra rusă a fost primită atât de strălucit. — *Dna Juliette Adam*, directoarea «Revistei noi» a plecat la Toulon ca să remită amiralului Avelan, comandantul escadrei rusești, giuvarurile oferite de dōmnele franceze. 2138 de brățări de aur, broși de aur, cruciulițe de aur, cele dintēiu pentru nevestele ofițerilor, iar cruciulițele pentru copiii lor. Se va face și o manifestație a dōmnelor franceze, în cap cu dna Juliette Adam, la Paris.

Un papyrus interesant. Dl Jules Nicole a descoperit la biblioteca din Geneva un papyrus foarte interesant atât pentru lumea științifică cât și pentru cea literară. În acest papyrus învățatul descoperitor a găsit niște frumoșe fragmente din cele doue epopee ale lui Homer. În aceste fragmente se cuprinde cântul al XI și al XII din «Iliada» și ceea ce este curios este că aceste părți din Iliada sânt cu totul diferite de edițiile, cari se găsesc ași și se predau prin școli. Afară de acesta în acel papyrus s'a mai găsit niște elegii didactice asupra influenței astrelor, hymnul său idila istorisind întâlnirea lui Jupiter cu Leda și diferite scrieri științifice și istorice vechi. Apoi tot în acest papyrus s'au mai găsit pagini întregi din Biblie cu comentarii și vērșături leturgice. Intre altele s'a găsit și o scrisore adresată de către un episcop unui stareț de monăstire în care i se recomandă ca să ingrigescă de trei tineri băeți cari voiajază. Conținutul este foarte scurt și original. «Vei bine voi a da cai acestor tineri omeni, căci sânt ortodoksi».

Câni reginei Victoria. Un diar german dă șcirea că regina Victoria posedă 55 de câni de casă fără să fie socotiți câni de vânătoare puși sub direcțiunea lordului Ribblesdale, marele vânător al reginei. Instalația acestor câni nu lasă nimic de dorit: ei au un salon tapetat numai cu portrete d'ale cânilor. În acest muzeu, unic în lume, toate rasele de câni s'ânt reprezentate în diferite pozițiuni. Unele din aceste portrete cânești sânt lucrate în aquarele, altele în ulei. Când unul din câni a ocupat un post special în iubirea reginei, la mōrtea lui el este împaiat și păstrat pentru vecie în palat.

Calindarul șeptēmănei.

Duminea a 20-a după Rosalii, Ev. 3 dela Luca c. 7, gl. 4, a inv. 10.

Diua șept.	Calindarul vechiu	Călınd. nou	Sōrele.
Duminea	10 Mart. Eulampie	22 Cordula	6 31 5 57
Luni	11 † Apost. Filip	23 Severin	6 33 5 56
Marti	12 MM. Prob. și Tar	24 Salome	6 34 5 54
Mercuri	13 MM. Carp. și Papii	25 Crispin	6 36 5 52
Joi	14 † Cuv. Paraschevā	26 Arthur	6 37 5 51
Vineri	15 Mart. Lucian	27 Sabina	6 38 5 49
Sāmbātā	16 Mart. Longhin	28 Sim. și Iuda	6 40 5 47

OGLINDA LUMEI.

Cronică-mică. *Evenimentul de frunte* al șeptēmănei trecute în străinătate a fost visita escadrei ruse la Toulon, care a vinit să innapoeize visita escadrei fran-

UMOR și SATIRĂ.

Când stăpânii se duc de acasă.

Nicu servitor.
Veta servitoare.

Veta (înaintea unei oglinzi mari, dregându-și rochia.) S'o mai prind aici c'un ac... Așă... Ei, Nicule, place-ți? (Își arată îmbrăcămintea.)

Nicu. Mai e vorbă!... Șarmantă, foarte șarmantă... Vorba căpitanului care vine pe la cucóna...

Veta. Pasă-mi-te iarăș ai ghidilici la limbă...

Nicu. Păi! Mi-oi călcă pe inimă și n'oi mai durăi ca ș-o móră stricată... (Privind-o gales.) Ce bine te prinde rochia asta!... Ești mai nostimă, decât stăpână-ta.

Veta. Deu!

Nicu. De multe ori o îmbracă și ea... Atunci totdeauna șcieam, că are să vie căpitanul... Bag sémă și ăluia i eră drag de rochie...

Veta. Dai unde dai și iar te 'ntorci aici... Ce te privește!?!... Numai să căpătăm bacșisuri... Datoría noastră este să tăcem.

Nicu. Ai dreptate... În sfêrșit, tréba boerului... N' am intrat la el în slujbă, ca să-i păzesc nevêsta de fite-cine... Ce să-i fac eu, decă el n'aude, n'a vede, n'a greul pământului?!... Vorba ăluia: ce șcie satul, nu șcie bărbatul.

Veta. Ci taci din gură, frate și nu-mi înșiră moși pe groși... Ascultă-me să-ți spun o veste bună!... Boerii se duc la băi...

Nicu. Și noi o să remănem singuri acasă!... Auleo ce bucurie!... Abiă me ține pământul... om trăi lume albă...

Veta. Trăi deu... 'om îmbracă hainele lor, 'om da sindrofii, 'om pune caii la trăsura ș-om eși la plimbare.

Nicu. Prin Tirchilești, să ne vedă părinții și rudele... Șciú c'or căscă gura.

Veta. Ai mei nu prea... Tatăl meu e comerciant....

Nicu. Da, da, băcan...

Veta. Tot mai mult decât al teu.

Nicu. Al meu e antreprenor...

Veta. Secagiú... (Supêrată.) Să nu-ți dea 'n gând a te pune 'n cumpênă cu mine, mitocanule...

Nicu. Cum focul să cutez? Cine te vede, gândește că ești te miri ce cuconiță.

Veta (impăcată.) Nici de tine n'ar țice nimene, că nu ești boer berechet.

Nicu. Mai știu eu!... O să veđi decă s'or duce stăpânii, ce mai boer știu să fíu... Deocamdată haidam să punem mēsa, căci musafirii au să șosēscă 'n curēnd. (Es amēndoi.)

IOSIF VULCAN.

Totdauna galant.

Dómna (tineră și frumoasă) Ah! să șcii ce frumoasă vilă am luat pentru saisonul de băi dela Slănic! — Am grădină frumoasă, poziția vilei e minunată, dar una me supêră, gândește-te dl meu că n'am curte la vilă!

Locotenent — Nu te supêră dna mea, am să vin și eu la Slănic, și me oblig eu ca «să-ți fac curte», me pricep la astfel de lucru!

Capriciurile unei femei.

Un țiar din Berlin istorisește următórea glumă hazlie:

Intr'una din serile trecute, un domn și o dómna elegantă se duseseră la teatru. Ei aveau doue locuri de rangul I.

Femeia purtá o pălărie modernă impodobită cu flori și cu o pênă fórte înaltă de struț.

Când să intre omul însărcinat cu luarea biletelor țise:

— Pardon, dómna, dar nu e permis să șeđi în stal cu pălăria asta pe cap.

Cucóna: — De ce nu?

Ușierul: — Așă-i regulamentul.

Cucóna: — Ce-mi pasă mie de regulament. Am bilet și trebuie să me lași să șed pe fotoliul meu!

Ușierul: — Atunci te rog să-ți dai pălăria la garderobă...

Cucóna: — Pălăria asta frumoasă? Apoi chiar pentru teatru am comandat-o. Nici odată! Cred, că n'o să îndrănescă nimenea să me dea afară. Lasă-me să intru.

Ușierul: — Imposibil!

Cucóna: — (cătră insoțitorul ei.) — Ai auđit?

El: — Dar bine... drăguță...

Ușierul: — Decă nu dați pălăria la garderobă, puteți să ve luați banii îndêrēt dela casă.

Cucóna: — Nu vreau. Am poftă să ascult piesa asta.

Se naște o discuție violentă. Cavalerul tăcea ca un pește, dar ușierul se arată neînduplecat. În sfêrșit după multe trágăneli ei mai dau câțiva franci, și iau o lojă.

Ajungēnd acolo, femeia își ia pălăria din cap, o dă unei femei țicēndu-i:

— Du-o la garderobă!

El (după actul I): Bine puiule, poți să-mi spui, de ce aici îți pui pălăria jos și în parter voi ai s'o ții în cap?

Ea: — Fiind că aici nu-mi face plăcere s'o ții în cap, căci... nu genez pe nimenea.

Concertant.

Mama — Bine fiule, ce ai? ai spus asêră că mergi la concert, și tu vii acasă bătut, rupt, și mort de bêt!

Fiul — Am fost la concert de păhare la pavilionul: «bortă rece» cu mai mulți colegi, acolo în fine ne-am: con-certat.

La dentist.

— Mi-ai pus un dinte, domnule.

— Mi-aduc aminte.

— Dar me dóre mai tare decât când aveam din-tele natural.

— Ací e meritul. Să imitezi natura.

Bêtrânul amoresat. — De aș fi tiner, domnișórá, aș pune totă averea mea la piciórele dtale.

Domnișóra. — Oh, pentru acésta dle sînteți încă destul de tinêr.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LÁNG & COMP. ORADEA-MARE.

